

การผ่าตัดหัวใจ รักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด

ศูนย์ : ศูนย์หัวใจ

บทความโดยแพทย์ : นพ. ธิปกร ผังเมืองดี

การผ่าตัดหัวใจ เป็นหนึ่งในวิธีการรักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด มักพบในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ และโรคลิ้นหัวใจ โดยการผ่าตัดจะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์ว่าจะทำการรักษาแบบใด เช่น การผ่าตัดบายพาสหัวใจในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ หรือการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจในผู้ป่วยโรคลิ้นหัวใจ เป็นต้น อย่างไรก็ตามโรคหัวใจทุกชนิดสามารถทำการผ่าตัดได้ แต่หากร่างกายมีภาวะของโรคร้ายแรงอื่น ๆ รวมด้วย อาทิ โรคมะเร็ง อากาการสมองตายหรือพิการ และการติดเชื้อรุนแรง ก็อาจทำให้ไม่สามารถทำการผ่าตัดได้

สารบัญ

- [การผ่าตัดหัวใจทำได้กี่วิธี](#)
- [ข้อบ่งชี้ในการผ่าตัดหัวใจ](#)

- [เตรียมตัวให้พร้อมก่อนเข้าผ่าตัดหัวใจ](#)
- [ดูแลตัวเองหลังผ่าตัดหัวใจ](#)
- [ความเสี่ยงและอาการแทรกซ้อน](#)
- [ปรึกษาแพทย์ออนไลน์ ไม่เสียค่าใช้จ่าย](#)

การผ่าตัดหัวใจทำได้กี่วิธี

1. [การผ่าตัดหัวใจโดยใช้เครื่องปอดหัวใจเทียมทำผ่าตัด \(on-pump CABG\)](#)
โดยศัลยแพทย์จะหยุดหัวใจผู้ป่วยระหว่างการผ่าตัด และใช้ขลุ่ยปอดช่วยเพื่อให้เส้นเลือดยังสามารถทำงานได้เพื่อให้เลือดไหลเวียนไปทั่วร่างกายโดยไม่ผ่านหัวใจ
2. [การผ่าตัดหัวใจโดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียมทำผ่าตัด \(off-pump CABG\)](#)
โดยศัลยแพทย์จะไม่หยุดหัวใจผู้ป่วยระหว่างการผ่าตัด และไม่ได้ใช้ขลุ่ยปอดพิเศษในการสูบฉีดเลือดเป็นการผ่าตัดแบบหัวใจยังเต้นอยู่โดยใช้เครื่องมือ Local Stabilizer เกาะยึดหัวใจในจุดที่ทำการต่อเส้นเลือดให้หยุดนิ่ง ในขณะที่ส่วนอื่นของหัวใจยังเต้นเป็นปกติ เพื่อหลีกเลี่ยงผลแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้เครื่องปอดและหัวใจเทียม

ทั้งนี้การผ่าตัดหัวใจจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์ ประกอบกับโรคหัวใจที่เป็น ภาวะแทรกซ้อนต่างๆ และสุขภาพร่างกายของผู้ป่วยเป็นหลัก

> [กลับสารบัญ](#)

ข้อบ่งชี้ในการผ่าตัดหัวใจ

1. การผ่าตัดบายพาสหัวใจ

[การผ่าตัดบายพาสหัวใจ](#) หรือการผ่าตัดทำทางเบี่ยงเส้นเลือดหัวใจ (CABG; Coronary Artery Bypass Grafting) เป็นการผ่าตัดเพื่อทำทางเบี่ยงเสริมเส้นเลือดบริเวณที่มีการตีบหรือตัน โดยเส้นเลือดที่จะนำมาใช้ ได้แก่ เส้นเลือดแดงบริเวณหน้าอก บริเวณข้อมือ และเส้นเลือดดำบริเวณขา มาทำทางเบี่ยงเพื่อเพิ่มเลือดไปเลี้ยงหัวใจให้มากขึ้น

สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจตีบ ตัน ในกรณีที่มีหลอดเลือดหรือเส้นเลือดหัวใจตีบหลายเส้น ตีบมากกว่า 70% เป็นเบาหวาน มีรอบตีบที่ขั้วหัวใจ โดยมีภาวะรุนแรง หรือมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น โดยการรักษาสารสามารถทำได้ในหลายเส้นในครั้งเดียว ซึ่งจะดีกว่าการรักษาด้วยการสวนหัวใจและขยายหลอดเลือดที่อาจทำให้เส้นเลือดเสียหายได้

2. การผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ

[การผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ](#) (Valve Replacement) ด้วยการเอาลิ้นหัวใจที่เสียหายออก และนำลิ้นหัวใจเทียมใส่เข้าไปแทน ในผู้ป่วยโรคลิ้นหัวใจผิดปกติ ในกรณีพยาธิสภาพของลิ้นหัวใจสูญเสีย หรือเสื่อมสภาพไปมากแล้ว เช่น ฉีกขาดมาก หรือมีหินปูนเกาะ ทำให้ศัลยแพทย์ไม่สามารถผ่าตัดโดยการซ่อมแซมลิ้นหัวใจเดิมของผู้ป่วยได้

3. การใส่เครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ

[การใส่เครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจ](#) (Pacemaker implantation) เพื่อช่วยให้หัวใจเต้นได้เป็นจังหวะปกติ โดยทั่วไปใช้ในคนที่หัวใจเต้นช้า หรือมีการนำไฟฟ้าผิดปกติในช่องหัวใจ เป็นหัตถการเพื่อฝังอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้าไปในผนังหน้าอก ใต้ผิวหนังของผู้ป่วยเพื่อกระตุ้นจังหวะการเต้นของหัวใจ โดยส่งสัญญาณไฟฟ้าไปยังหัวใจห้องที่ทำงานผิดปกติ สัญญาณไฟฟ้าจะช่วยให้หัวใจเต้นเร็วพอ ที่จะสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงร่างกายและอวัยวะส่วนอื่นๆ ได้มากเพียงพอ

> กลับสารบัญ

เตรียมตัวให้พร้อมก่อนเข้าผ่าตัดหัวใจ

1. ศัลยแพทย์หัวใจ แจ้งภาวะโรคหัวใจที่กำลังเป็นอยู่ เหตุผลที่ต้องผ่าตัด อัตราความเสี่ยง และผลดีผลเสียที่จะตามมา
2. รับประทานยาให้ครบตามที่แพทย์สั่ง
3. ผู้ป่วยควรแจ้งแพทย์ล่วงหน้า หากมีประวัติการแพ้ หรือผลข้างเคียงจากการได้รับยาระงับประสาท
4. ผู้ป่วยควรแจ้งแพทย์ล่วงหน้า หากมีประวัติการแพ้ หรือผลข้างเคียงจากการได้รับยาระงับประสาท
5. งดการสูบบุหรี่ และ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างน้อย 3 สัปดาห์ก่อนการผ่าตัด
6. ตรวจสอบสุขภาพฟันก่อน
7. หากใส่ฟันปลอม หรือเหล็กดัดฟัน ควรแจ้งแพทย์ก่อน
8. ผู้ป่วยต้องงดน้ำและอาหาร 8-12 ชั่วโมง ก่อนผ่าตัด

> กลับสารบัญ

ดูแลตัวเองหลังผ่าตัดหัวใจ

ช่วงหลังผ่าตัด ผู้ป่วยจะต้องพักฟื้นอยู่ในหออภิบาลผู้ป่วยโรคหัวใจประมาณ 1-2 วัน จากนั้นจะย้ายไปอยู่ห้องพักรักษาตัวผู้ป่วยปกติประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อติดตามการรักษา เมื่อผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตัวเองได้แพทย์จะอนุญาตให้กลับไปพักฟื้นที่บ้าน

ช่วงพักฟื้นที่บ้าน หลังผ่าตัด 7-14 วัน ถ้าแผลแห้งดี ผู้ป่วยสามารถอาบน้ำได้ และจะสามารถกลับไปทำกิจกรรมปกติที่เบาๆ ได้ภายใน 2 เดือนและสามารถกลับไปเล่นกีฬาได้ภายใน 4-6 เดือน ขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของร่างกายของผู้ป่วยแต่ละบุคคล ที่สำคัญผู้ป่วยควรปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ รับประทานยาตามที่แพทย์สั่ง และติดตามผลการรักษากับแพทย์อย่างเคร่งครัด พร้อมเข้ารับการจัดวัคซีนไขหวัดใหญ่ วัคซีนป้องกันปอดอักเสบติดเชื้อ IPD และ วัคซีนโควิด เป็นต้น

> [กลับสารบัญ](#)

ความเสี่ยงและอาการแทรกซ้อน

การผ่าตัดหัวใจ อาจมีความเสี่ยงและเกิดอาการแทรกซ้อนได้ อย่างไรก็ตามโอกาสในการเกิดอาการแทรกซ้อนต่ำและส่วนมากสามารถแก้ไขได้ เช่น ติดเชื้อบริเวณแผลผ่าตัด มีเลือดออก ไตวาย อัมพาต หัวใจเต้นผิดจังหวะ หัวใจวายหรือกลายเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน เป็นต้น

> [กลับสารบัญ](#)

การผ่าตัดหัวใจเป็นอีกทางเลือกของการรักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากภาวะหัวใจวายเฉียบพลัน ซึ่งด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย พร้อมกับการมีแพทย์เฉพาะทางด้านหัวใจที่มีประสบการณ์ในปัจจุบัน ทำให้การผ่าตัดหัวใจมีความปลอดภัยสูงและไม่น่ากลัวอย่างที่คิด

นพ.ธิปกร มังเมืองดี

อายุรศาสตร์โรคหัวใจ / หัตถการปฏิบัติรักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด
ศูนย์หัวใจ

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย
